

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه کوثر شهرستان قزوین

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

جایگاه وقف و تأثیر آن در جامعه اسلامی

استاد راهنما:

سرکار خانم ساره شیخی

استاد داور:

حجت الاسلام والمسلمین جناب دکتر هادی فنایی اشکوری

پژوهشگر:

فرزانه شهسواری

تابستان ۱۳۹۶

بسمه تعالی

..... تحقیق پایانی با موضوع:

..... که توسط سرکار خانم:

برای دریافت دانشنامه سطح دو (کارشناسی) تدوین شده است، توسط هیأت داوران مورد ارزیابی

قرار گرفته و در تاریخ / / ۱۳، با کسب رتبه ..... پذیرفته است.

..... استاد راهنما:

..... استاد داور:

..... مدرسه علمیه:

..... شهرستان:

امضاء مدیر و مهر مدرسه

تحمیدیه

خدایا تو را سپاس می‌گویم به خاطر آنکه همواره در هر زمانی غذای روح و جسم
را مهیا ساختی و اسوه‌های حسنه را قرار دادی تا به واسطه‌ی آن، صراط مستقیم هر
روز و هر لحظه بدرخشد و جایی برای تاریکی نگذارد.

خدایا! تو را سپاس می‌گویم که الگوهایی چون پیامبران، ائمه اطهار علیهم‌السلام و انسان‌های
پاک‌سرشت چون حضرت زهرا علیها‌السلام را برایمان فرستادی.

تقدیم

تقدیم به تمام واقفانی که در یوم الحشر و روز دریافت اجر و پاداش الهی،
جماعتی خرسند و مسرور را در پیشگاه با عظمت قادر منان و داور یکتا به شهادت
نشانده‌اند ...

تقدیم به خورشید زیبای امامت حضرت مهدی منتظر، قائم آل محمد علیهم‌السلام، تقدیم به
روح شهدای عزیز اسلام و تقدیم به طالبان سپیدی و نور!

فهرست منابع و مآخذ

• قرآن کریم.

۱. ابن منظور، علامه، لسان العرب، ج ۱۰، چاپ سوم، انتشارات دار الصادر، بیروت، بی تا.
۲. اسدپور، محمود، وقف و اهمیت معنوی و مادی آن، چاپ اول، قم، انتشارات تا ظهور، ۱۳۹۰ ش.
۳. امیدیانی، حسین، نقش وقف در فرآیند توسعه، قم، انتشارات هجرت، ۱۳۸۰.
۴. امینیان مدرس، محمد، وقف از دیدگاه حقوق و قوانین، چاپ اول، مشهد، تهران، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۸۱.
۵. بندریگی، محمد، فرهنگ المنجد عربی به فارسی، ج اول، چاپ دوم، تهران، انتشارات ایران، ۱۳۷۸.
۶. بیگی، روح‌الله، نقش وقف در توسعه تمدن اسلامی، چاپ دوم، چاپخانه بزرگ قرآن کریم، انتشارات اسوه، ۱۳۹۱.
۷. جعفری لنگرودی، محمدجعفر، ترمینولوژی حقوق، چاپ ششم، چاپ احمدی، تهران، ۱۳۷۲.
۸. جعفریان، رسول، «مقالات تاریخی»، دفتر پنجم، دفتر نشر الهادی، قم، ۱۳۷۸.
۹. جوادی آملی، عبدالله، «سرچشمه اندیشه»، مجموعه مقالات قرآن و عترت، ج ۲، مرکز نشر اِسرائ، قم، ۱۳۸۲.

۱۰. حائری یزدی، محمدحسن، وقف در فقه اسلامی و نقش آن در شکوفایی اقتصاد اسلامی،

مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۸۰.

۱۱. حسینی دشتی، سید مصطفی، دایرةالمعارف جامع اسلامی، تهران، مؤسسه فرهنگی آرایه،

۱۳۷۹.

۱۲. حلّی، ابوالقاسم نجم‌الدین جعفر بن حسن (محقق)، شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام،

ج ۱، چاپ سنگی، تهران، مکتبه الإسلامیه، ۱۴۱۵ هـ.ق.

۱۳. خمینی رحمته، روح‌اله، تحریرالوسیله، مترجم: علی اسلامی، موضوع: احکام، ج ۳، قم، دفتر

انتشارات اسلامی، ۱۳۸۱.

۱۴. خمینی، روح‌اله، تحریرالوسیله، ج ۳، ترجمه علی اسلامی، دفتر انتشارات اسلامی، قم، بی‌تا.

۱۵. دهخدا، علی‌اکبر، لغت‌نامه دهخدا، ج ۱۵، چاپ دوم، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ

دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.

۱۶. راغب، اصفهانی، ترجمه مفردات الالفاظ القرآن، مترجم: مصطفی رحیمی‌نیا، چاپ اول،

تهران، نشر سبحان، ۱۳۸۶.

۱۷. راوندی، مرتضی، تاریخ اجتماعی ایران، ج ۲، انتشارات امیرکبیر، چاپ سوم، سال ۱۳۷۴

ه.ش.

۱۸. سلیمی‌فر، سلیمی‌فر، مصطفی، نگاهی به وقف و آثار اقتصادی - اجتماعی آن، به نقل از رساله

الامام، ج ۳.

۱۹. سلیمی فر، مصطفی، نگاهی به وقف و آثار اقتصادی - اجتماعی آن، چاپ اول، مشهد، بنیاد

پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۰.

۲۰. شریف‌زاده، بهمن، وقف؛ سرمایه ماندگار، چاپ دوم، معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور

خیریه، ۱۳۸۸.

۲۱. شهید ثانی، ابن نورالدین، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیه، ج ۱، چاپ سنگی، تبریز،

مطبعة الجديدة، ۱۲۹۱ هـ.ق.

۲۲. صادقی گلدر، احمد، مقدمه‌ای بر فرهنگ وقف، قم، بنیاد پژوهش و توسعه فرهنگ وقف،

۱۳۸۵.

۲۳. عمادزاده، حسین، زندگانی چهارده معصوم، انتشارات مکتب القرآن، چاپ پنجم، بی‌تا.

۲۴. عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، ج ۱، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ سیزدهم، چاپخانه

سپهر، تهران، ۱۳۷۷.

۲۵. قرشی، سید علی‌اکبر، قاموس قرآن، ج ۵ و ۶ و ۷، چاپ ۱۲، تهران، دارالکتب الإسلامیه،

۱۳۷۶.

۲۶. کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی؛ عقود معین، ج ۳، تهران، مؤسسه نشر یلدا، ۱۳۷۳.

۲۷. الکیسی، محمد، احکام وقف در شریعت اسلام، ترجمه صادقی گلدره، چاپ اول، سازمان

حج و اوقاف، تهران، بی‌تا.

۲۸. کوشا، محمدعلی، از فرهنگ تا جامعه، قم، انتشارات صحیفه خرد، ۱۳۸۴.

۲۹. مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۲، بیروت، مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۴ قمری.
۳۰. معراجی، سعید، وقف، سنت ماندگار، تهران، بنیاد پژوهش و توسعه فرهنگ وقف، ۱۳۸۵.
۳۱. معرف الحسنی، هاشم، وصیت و وقف، مترجم: عزیز فیضی، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۸۰.
۳۲. معین، محمد، فرهنگ فارسی، ج ۴، چاپ ۱۱، تهران، مؤسسه انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۶.
۳۳. مغنیه، محمدجواد، فقه تطبیقی، ترجمه کاظم پور جوادی، بی تا، بی جا.
۳۴. مغنیه، محمدجواد، الفقه علی المذاهب الخمسة، ص ۵۸۶؛ به نقل از نگاهی به وقف و آثار اقتصادی - اجتماعی آن.
۳۵. مقصودیان، ایرج، نقش محوری نیت در موقوفات و الزامات شرعی و قانونی متولیان در قبال آن، چاپ اولف سازمان اوقاف و امور خیریه، ۱۳۹۰.
۳۶. موسوی بجنوردی، کاظم، دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۱۰، مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، چاپ اول، تهران، ۱۳۸۰ ش.
۳۷. -----، ---، دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۲۰، مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۹۱ ش.
۳۸. یزدی، مسعود، وقف از دیدگاه کتاب و سنت، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تاکستان، ۱۳۷۷.

مقالات

۳۹. سمیعی، محمد، «مقاله همایش کاستی‌ها و راهکارهای بخش فرهنگ»، گزارش نشست‌های

تخصصی و مقالات برگزیده، نشر صبح صادق، قم، ۱۳۸۲.

۴۰. شرفخانی، احمد، «مقاله وقف چشمه همیشه جاری»، اندیشه جاری، حسین ژولیده و دیگران،

سازمان اوقاف و امور خیریه معاونت فرهنگی، بی‌جا، بی‌تا.

۴۱. (کارنامه منابع پیرامون وقف)، «مقاله وقف در آینه آثار»، مؤسسه اطلاع رسانی اسلامی

مرجع، قم، ۱۳۸۷.